

НАЦИОНАЛЕН СЪВЕТ ЗА РАДИО И ТЕЛЕВИЗИЯ

ПРОТОКОЛ

№ 74

от редовно заседание, състояло се на 23.10.2001 г.

ПРИСЪСТВАЛИ: Валентина Радинска, доц. Георги Лозанов, Димитър Коруджиев, Иван Драганов, Ивайло Петров, Йосиф Сърчаджиев, Младен Влашки, Светлана Божилова.

ОТСЪСТВАЛИ: - няма

ДНЕВЕН РЕД:

1. Доклад относно правните възможности за прекратяване на договора на генералния директор на БНТ във връзка с неизпълнението на поставените от Съвета изисквания за създаване на Звено за проучване на общественото мнение и оценка на програмите и анализ на конкретните отговорности за провалени срокове.
2. Доклад от Борислав Шабански, Орлин Желепов, Стефан Стефанов относно молби за разширение на териториалния обхват на лицензиите.
3. Доклад от Кирил Апостолов относно уеб-страницата на *Съвета*
4. *Разни.*

Начало на заседанието 13.00 ч., водено от доц. Георги Лозанов – председател на Националния съвет за радио и телевизия и протоколист Михаела Йоргова.

ПО ТОЧКА ”ПЪРВА”

По точка първа експертите от отдел “Анализи” Мария Мисова и от отдел “Правен” Веселина Петрова докладваха извършената експертна оценка.

Мария Мисова изложи резултатите от анализа на констатираните нарушения от страна на БНТ за периода 01.03. – 18.10.2001 г. Обобщението на констатираните нарушения съдържа седем точки, като членовете на Съвета се запознаха поотделно с всяка една от тях./ Обобщението е приложено към Протокол №74./

По предложение на Иван Драганов проф. Владков изложи своето становище по т.4 от обобщението, относно причините за забавената цифровизация в БНТ.

Според проф. Владков не е направена нито една стъпка със стратегически хапактер, която да освободи телевизията от стари формати и те отпаднат само по технически причини. Идеята от миналата година да се определи цифров формат за новините не е реализирана. Така са тръгнали и откритите търгове, при които не е ясно заданието. В коефициентите за последния търг за Студио 5 липсва технологична характеристика на устройствата. Причините за това не са му известни.. Липсва т.нар. дигитализация на производството. Има известно раздвижване в монтажа – закупени са три комплекта, но само за линеен монтаж, и поради това стоят бездействени. Освен това, според проф. Владков, не се въвежда обучение за подготовката на персонала. Съществува само един остров, но той е експериментален и е въведен преди назначаването на г-жа Лиляна Попова, който е негоден за работа поради липсата на машини, разтоварващи материала за обработка.

Доц. Лозанов покани Веселина Петрова да изложи правната страна на тези нарушения.

В своето становище Веселина Петрова е направила анализ на текстовете в ЗРТ, като тълкува чл. 25, чл.26, чл.27, както и чл. 67, т.1 и т.2 от ЗРТ. В разпоредбата на тези членове и точки от ЗРТ са предвидени няколко хипотези, при които може да се стигне до предсрочно прекратяване на мандата на генералния директор на БНТ. Относно понятието “груби нарушения” следва да се има предвид Решение № 10 от 25.06.1999 г. на КС на РБ по конст.дело№36 / 1998 г. От цитираното от адв. Петрова решение нейното тълкуване е, че и законодателят, и КС на РБ не са уточнили какво е съдържанието на понятието “груби нарушения”, като КС приема, че в практиката всеки отделен случай следва да се преценява с оглед конкретната обстановка. По отношение на понятието “системни нарушения” Законодателят не дава отговор на въпроса в рамките на какъв период следва да са извършени нарушенията, за да се приеме, че са системни. Дефицит в ЗРТ е по какъв ред се установяват нарушенията от страна на генералния директор на принципите за осъществяване на дейността на радио- и телевизионните оператори. Като тълкува разпоредбата на чл. 32, ал. 2 от ЗРТ адв. Петрова е на мнение, че НСРТ следва да постанови мотивирано решение, което да бъде съобщено на засегнатото лице по предвидения от закона ред. В това свое решение НСРТ следва да посочи какви точно нарушения и на кои принципи в закона са извършени – по дати и по време. Отново липсва в закона в какъв срок от извършването на нарушението НСРТ следва да постанови своя акт. По-нататък тя изложи своя анализ на разпоредбите за предсрочно прекратяване и изменение на договора за възлагане на управление на генералния директор на БНТ. В становището се съдържа и анализ на извършените нарушения от страна на генералния директор на БНТ. В заключение адв. Петрова отбеляза, че ако са констатирани нарушения от страна на генералния директор на БНТ, НСРТ, в изпълнение на своите правомощия по закон, трябва да постанови решение, в което да отрази точно какви са нарушенията, кога /дата и час на емисията/ са извършени и кои текстове от ЗРТ са нарушени. Решението следва да бъде връчено по предвидения в закона ред на засегнатите лица и подлежи на обжалване пред ВАС. Дали са налице груби нарушения е въпрос на преценка от страна на НСРТ, като колегиален и независим орган съобразно конкретната ситуация./ Според адв. Петрова такова решение трудно ще издържи в съда. Становището от Веселина Петрова, началник отдел “Правен”, е Приложено към Протокол №74 /.

Членовете на Съвета пристъпиха към разискване на казуса по предсрочното прекратяване мандата на генералния директор на БНТ Лиляна Попова и евентуалните последици от взимането на такова решение.

Младен Влашки коментира разпоредбата на чл.7 от ЗРТ, отнасящи се до дейността на БНР и БНТ като национални обществени оператори. Според точка 6 от същия член БНТ и БНР “отразяват различните идеи и убеждения в обществото”. Тази точка е развитие на Конституцията на РБ, бе пояснено от адв. Петрова. По-широко може да се тълкува т.7 на чл.7, където отново има развитие на конституционните принципи. В ЗРТ обаче липсва практика по тези текстове, но в Конституционния съд има практика по отношение на чл. 39 и чл.40 . Като пример тя приведе решение № 7 на КС от 1996 г, с което са регламентирани основните права на гражданите.

Младен Влашки, позовавайки се на текста “съдействат за взаимното разбирателство и толерантността в отношенията между хората”, постави следните въпроси:

1. Как в един казус може да се прецени, че те не съдействат и, ако те не съдействат, дали това е нарушение на закона.
2. В една политическа кампания, ако БНТ и БНР позволяват тя да не достига до обществото, това дали е нарушение на закона.

Адв. Петрова поясни, че това е нарушение на принципите на закона. БНТ не може да режисира политическата кампания, тя отразява предизборната кампания, ако не отразява цялата кампания, това е нарушение на закона.

Според Иван Драганов в БНТ не съществуват вътрешните правила, каквито има в ВВС и CNN например и затова членовете на Съвета се оповават на Конституцията.

Доц. Лозанов благодари на адв. Веселина Петрова и прикани членовете на НСРТ да се ангажират с мнение по темата, като имат предвид и публичните дебати, скандали, позиции на работещи във и извън медиата. Той информира членовете на Съвета, че на 18.10.2001 г. са пристигнали отговорите от БНТ и в тях се съдържа отношението на Лиляна Попова към регулаторния орган.

Иван Драганов смята, че всичко казано от доц. Лозанов в публикацията във в-к “24 часа” е точно, почиващо на изводите на НСРТ в продължение на три години. Напрежението между БНТ и НСРТ произтича от грубото, демонстративно пренебрежение на ръководството на БНТ към регулаторния орган по три обективни причини:

1. Законът, който гарантира недосегаемост на генералния директор и зависимост на цялата медийна общност от неговите прищевки;

2. Отсъствие на реален управителен орган, който да гарантира интересите на обществото. Това е констатиран дефицит и

НСРТ се опитва да го обере през много оскъдните средства, които законът му дава/ Извън всичко това НСРТ е сключил един общоват договор, който по-скоро прилича на поздравителна телеграма за рожден ден, а не на текст за взаимни отношения.

На пресконференцията, дадена от БНТ, Лиляна Попова нарича лицемери онези, които искат да ограничат рекламата в БНТ, защото не мислят доброто на БНТ. Според Драганов лицемери са онези, които искат да има реклама в БНТ и по този начин да обогатяват “приятелчетата си” с изключително високи цени на тяхната външна продукция.

3. Не може да не се разглеждат действията на НСРТ и в конкретния политически контекст. Рейтингът на НСРТ е нисък, на БНТ – относително висок. Единственото, което може Съветът да направи е да поиска, след като са констатирани толкова много нарушения, които говорят по-скоро за отсъствие на целесъобразност, особено по отношение на цифровизацията, преразглеждане на договора за управление на г-ца Попова и Антикризисната програма на БНР да бъде имплантирана като част от този коригиран договор. Това е ефективното действие, което следва да предприеме НСРТ, смята Иво Драганов. Не съществуват никакви причини с един аршин да се мери БНР, а с друг – БНТ. И това е в кръга на правомощията на НСРТ. Един договор се сключва между две страни и другата страна може да не иска да го подпише. Съветът обаче е длъжен да даде публичност на направените констатации и на своето решение.

Младен Влашки е на мнение, че НСРТ трябва да тълкува закона в “мъгливи плоскости” и в това тълкуване той не смята, че са налице достатъчно основания за преценката, че са извършени нарушения, които изискват предсрочно прекратяване на договора. Освен това в буквата на закона, той смята, че така, както са оформени всички документи в рамките на тази една година и всички решения на Съвета, с всички нерегистрирани констатации не може да се постигне успех във ВАС, ако НСРТ вземе решение за прекратяване мандата на г-жа Попова, защото ВАС ще искат да им бъде предоставен протокол от заседание с констатирани предходни нарушения, облечени в правна форма. Когато става въпрос за духа на закона, се отива в контекста на глобалната ситуация, в която НСРТ се намира и не трябва да се дава пример за резки, категорични крайни решения. В духа на закона трябва да се изчерпят всички пътища за движение в една посока, от една страна уважавайки мандатността, от друга страна – отстоявайки правомощията си и това, смята

Влашки, може да се постигне в рамките на договореността. Затова той подкрепя Иван Драганов НСРТ да се движи в посоката, която да се търси чрез предложение за промяна в договора за управление на Лиляна Попова и да се наложат определени формули в посока на това и БНТ да заработи като обществена медия, в която се разделят административните от програмните отговорности..

Доц. Лозанов припомни, че ако се прекрати договора за управление на Лиляна Попова, управлението на медиата ще се поеме от зам.-председателя на БНТ Христо Тотев.

Валентина Радинска подкрепи тезата, че мандатността в държавата се ползва с някаква закрила и не трябва НСРТ да дава пример за силови мерки.

Йосиф Сърчаджиев изрази мнение, че е много грубо понятието ”системни и груби нарушения”и предложи да не се търсят правни основания за освобождаването на Лиляна Попова., а да се потърси начин за коригиране дейността ѝ.

Димитър Коруджиев предложи да се направи пореден опит за разумен диалог с Лиляна Попова.

Светлана Божилова припомни, че в Антикризисната програма на БНР има заложени много полезни точки – арбитражна комисия, разглеждаща вътрешно-професионални спорове, редколегии, обществен съвет и стига да се прецени какво от нея може да се използва. Така, от една страна НСРТ ще защити прилагането на определени стандарти, а от друга ще се осъществи опит за пореден диалог.Нейното мнение е, че с помощта на Йосиф Сърчаджиев, Димитър Коруджиев и Младен Влашки може да се постигне консенсус при приемане на предложението за промяна на договора от страна на Лиляна Попова.

Парцелиране на партийна основа на политическата журналистика не трябва да се прави, а да се създават стандарти Журналистът има право на своя позиция, но той трябва да изразява своята позиция на фона на противопоставяне на различните. Трябва да се търси хем защита на авторска журналистика, хем стандарти, които да защитават обществената медия във всяко едно предаване. Обществената медия да не трябва да се разпада.

Според Иван Драганов, ако обществената медия стъпи на тези принципи, професионалната общност няма да има никакви упреци към нея.

Валентина Радинска подкрепи предложението на Младен Влашки и Иван Драганов за изменение в договора на Лиляна Попова.

Доц. Лозанов обобщи решението на НСРТ за предложение за изменение в договора на Лиляна Попова и представи разработено

Предложение за изменение на договора за възлагане на управлението на генералния директор на БНТ

1. Програмен съвет, включващ равнопоставено представители на БНТ и външни експерти.
2. Звено за проучване на аудиторията, връзки с обществеността и експертни оценки на програмите, чиито анализи да са основа за дейността на Програмния съвет, и което да извърши експертна оценка на предаванията според новата програмна схема, като възстановяването ѝ след президентските избори да бъде съобразена с тази оценка.
3. Редколегии в новините и публицистиката, избрани пряко на общи събрания.
4. Арбитражна комисия, включваща по един представител на работещите в БНТ и на УС, както и един юрист, която да дава становища по всички спорове между ръководството на медиата и работещите в нея.
5. Съвет за техническо развитие, включващ равнопоставено представители на БНТ и външни експерти, който да направи анализ за причините и отговорностите за

провалените конкурси за обществени поръчки и за забавянето на технологичната реформа в БНТ.

6. Стопански съвет за вътрешен контрол, който да направи анализ на рекламната политика на БНТ и на спада на постъпленията от рекламна дейност и да предложи мерки за преодоляването му, както и на целесъобразността на направените разходи за закупуването и производството на програми.

Новите органи по т.2 да се създадат до един месец, а съществуващите в същия срок да се съобразят с горните изисквания.

ПО ТОЧКА ”ВТОРА”:

Иван Драганов на базата на докладната записка от Борислав Шабански, Стефан Стефанов и Орлин Джелепов ./докладната е приложена към Протокол №74./ направи предложение мониторинга върху лицензните параметри да бъде осъществен след приключване и отчитане на резултатите от предизборния мониторинг.

НСРТ взе решение да се удовлетвори искането в доклада, като след президентската кампания незабавно се пристъпи към мониторинг за разширяване териториалния обхват на заявителите.

Взето бе решение да се направи обобщение от първите петнадесет дни и на сеземнадесетия ден, т.е. на 31.10.2001 г. да се оповестят междинни резултати от кампанията.

ПО ТОЧКА ”ТРЕТА”:

Иван Драганов докладва за извършената работа по доизграждането на официален сайт на НСРТ, описана в докладната записка на Кирил Апостолов, старши експерт в сектор “Информационно обслужване и международна дейност”

Поради напредналото време въпросите по точка “Разни” ще се поставят на разглеждане на следващото заседание на НСРТ.

Край на заседанието 17.30 часа.

Следващо заседание насрочено за 30.10..2001 г. от 13.00 ч.

Приложени документи към протокол № 74 от 23.10.2001 г.:

- 1.Обобщение на Мария Мисова с вх.№ 18-03-69А от 23.10.2001 г.
- 2.Становище от Веселина Петрова с вх.№ 16-06-48 от 08.09.2001 г.
- 3.Писмо от Лиляна Попова до Председателя на НСРТ с вх.№ 03-00-43 от 19.10.2001 г.
- 4.Писмо от Лиляна Попова до Прпредседателя на НСРТ с вх.№ 03-00-41 от 17.10.2001 г.
- 5.Писмо до НСРТ от група граждани от столицата относно подкрепата за предаването “Гласове” на Явор Дачков с вх.№ 03-04-03 от 19.10.2001 г.
- 6.Докладна записка от Борислав Шабански, Стефан Стефанов и Орлин Джелепов с вх. № 18-02-61 от 23.10.2001 г.
7. Докладна записка от Кирил Апостолов относно доизграждането на официалния сайт на НСРТ с вх.№ 18-05-03 от 15.10.2001 г.

ЧЛЕНОВЕ НА НСРТ:

В. Радинска

Ив. Петров

Мл. Влашки

Доц. Г. Лозанов

.....

.....

.....

.....

Председател

Д. Коруджиев

Й. Сърчаджиев

Св. Божилова

Ив. Драганов

.....

.....

.....

.....

Секретар